

“Pizunèra”

Dû ân ed lavurîr par méttet insàmm ôt minûd ed projeziàn. E pò la mùsica d Antòni Stragapede con i sù amìg dal grópp “Valnades art”; Gigén Lìvra ch’l ha dè la vâus a Piràn, al pizàn ed piâza, e Vito a Lùcio, la gâza; par ûltum a sân stè dla partîda anca mé, cantànd la canzunatta “Vàula Bulaggna” (paròl ed Gigén, mùsica d Antòni). E pò ai é la cunsulânza dialetèl ed Dagnèl Vitèli e Bertén d Sèra. Insàmma, quèsi un quèl in famajja, mo al mèrit al vâ sàuratótt a Claudio Mazzanti e a chi ragâz dla “Loop” ch’i han lavurè benèssum par realizèr un cartàn animè tridimensionèl in dôvv as i vadd una Bulaggna dal’èlta pió bèla che int la realtà.

S’a cardí che st’inpraisa la s séppa limitè ai ôt minûd dal cartàn animè, a sî in sbâli: ai é anc un documentèri só l dialàtt e un èter, interesantéssum, só i pizón (ch’al srêv pò méi dîr “clómmb”). Pò ai é dâl fotografî e una móccia d ètra ròba pr un totèl d una ciòpa d àur (con la partezipaziàn ed Romano Danielli, la Carla Astolfi, Ricardén Pazâja ecz.).

Anc se Nadèl l é bèle andè, a psî sänper fèr un regâl par la Vciatta, cum l usèva una vòlta...

Al presèpi ed Wolfango

Quant casèn par gnînte! La figûra dla pôvra Moana Pozzi nûda nêda, insegué dala môrt a cavâl, che int âli intenziàn dl’Artéssta mé a cradd al stéss a significhèr che anc una dòna beléssima e desidèrâbil la n pôl brîsa scapèr da cla bróttta grémma, l’ha scadnè un putifèri avànd par risùltèt che la Sèla d Èrcol dla Cmórina, in dôvv l é stè sistemè al presèpi ed Wolfango, l’é péinna ed zânt a tótti âli àur...

Al nòster Wolf, al miàur di artéssta bulgnîs, al tén sänper a spezifichèr che al sò l é al presèpi d un agnòstic in dôvv – sé – ai é la Moana, mo anc dân Marèla in biziclatta, con una móccia ed cínno arapè só par la sò palandrèna naigra; e pò padre Casali, l inventàur di “martedé ed San Dmanndg”, monsgnàur Gherèrdi, l Autàur ed “*Le querce di Monte Sole*”, dân Gianni

Catti e al “pèpa bân” Zvân XXIII.

Quî ch’i han vló vâdder un scàndel, un’ufaisa ala religiàn, i farènn bân a dèr un’ucè anc ala publizitè televisîva, in particolèr a cal “spot” in dôvv ai é Christian De Sica ch’al canta un’Ave Marî in latén che, qualla sé, l’é una bèla tirè só dla Madòna (intaisa cme mèder ed nòster Sgnàur).

Vlaggna dîrn un’ètra? Avair neghè un funerèl religiàus a cal pòver dsgraziè ed Welby l’é stè una carugnè. Cl òmen che lé l infèren al l avèva bèle cgnusó qué in tèra e nòster Sgnàur, int la sò buntè sänza tant “*distinguo*”, al l arà arzvo l istàss a brâza avèrti.

Âmen.

Quand ai arîva Giòn...

Giòn (mo al srêv méi dîr John Hajek), l é profesàur d università a Melbourne, in Austràglia. Giòn l ha una pasiàn: al dialàtt bulgnais! Sé, pròpi acsé, e al bèl l é ch’al l insaggna anc ai sù student! Ècco che alàura ògni tant l arîva a Bulaggna, con al sò registradàur *per fissare digitalmente suoni ed espressioni del vernacolo petroniano*.

Quassta l’é par chi fenòmen che, sänza avairen tétol, i s inpruvîsen “profesûr ed dialàtt”: l ûs dla grafî lesicografica, qualla ch’adruvàn int al nòster fòl, al parmàtt che di ragâz ch’i stan da cl’ètra pèrt dal mând i séppen in grèd ed lèzer in manîra curèta al dialàtt scrètt. Quasst parché chi séggn ch’a mitàn in vatta al létter i n én brîsa strumnè ala bâsta ch’séppa, mo i han una rasàn sientèffica mèssa a pònt brîsa da un “profesàur” di mî sunài,

mo da dû luminèri cme Dagnèl Vitèli (dutàur in glotologî) e dal profesàur Canepèri, al mâsum fonòlog dal mând...

Turnàn pûr a Giòn: quand al vén a Bulaggna a s incuntràn, magàra andàn a fèr fòra una fèggna ed tajadèl al Autotrèno, e a dscuràn ed dialàtt in dialàtt. Giòn l é anc vgnó a vâdder la nòstra cumèdia al Tívoli: con al cupiàn in man l ha segué incòsa e l ha capé benèssum!

Cum l é fât al mând! Giòn al fâ dâl mièra ed chilòmeter in reoplàn par vgnîr qué a fèr una *fulimmèrcion* int al nòster dialàtt e quand al tårna ví l é càrg cme un móll ed líber, cd e dvd che tótt nuèter a sän cuntént ed regalèri parché a savàn che par ló l’é ròba preziaûsa.

Qué, invèzi, quî ch’i arènn da aministrèr, tra l èter, anc la nòstra cultûra (ch’la cunprànd anc al dialàtt), i fan fènta d an vâdder e d an sènter, i vòlen prumòver *degli eventi di respiro europeo...* Mo Bulaggna in duvv èla, in Àfrica?

Morel: grâzie Giòn, e tårna prèst!

I tratûr dal giurnalèr

L é un fât che ai dé d incû i giurnalèr i vândden d incòsa pr i coleziónssta: mâchin, motoziclàtt, reoplàn, arlói, pann stilografic, suldadén, zuglén ed lâta, pr infèn âl figûr dal presèpi e un elicòter ch’al vâula da bân (bâsta cunprèr i pîz, una stmèna drî a cl’ètra, sänza fûria...).

Che però i psèssen méttet in vândita anc una coleziàn ed mudî ed tratûr, mé a n l arèv mâi psó imazinèr! Invèzi l é pròpi acsé: stamaténna, in st mânter ch’a cunprèva la Setimèna Enigmèsstica (un’abitùdin vècia cme mé...), sbarluciànd stramèz a una móccia ed rivèsst a vadd... un Landén “tèsta chèlda” prezis a quall ed mî zién Aldo, ch’l andèva a fèr l’aradûra *per conto terzi*.

A sän vanzè a bâcca avèrta e... a l ho cunprè! Quî ch’i vgnaràn fòra dâpp i n m intarèsen brîsa, mo quall lé al m ha dsdè una móccia d arcòrd. Al sò pum-pum-pum l éra la mùsica dla canpâgna, quand ai éra un cínno a Bùdri. Adès l é anca ló int la vedrèina di arcòrd, al *Super Landini 1934*.

Azidànt a dvintèr vîc'

A dvintèr vîc' dâl vòlt at suzêd un fât stran: al inpruvîs at vén in amânt un quèl suzès socuant ân fâ, e pò, cunpâgn l è vgnò, lô al sparéss côm un siân e dâpp, t è vójja ed pinsèri, ed strulghèr, sé, adío, an i é pió vèrs, t a n t l arcòrd pió, gnanc a zighèr. Mé alâura ai ho dezîs ed freghèr la mí memòria, quand lî la m fâ ste schêrz: a tégn sänper atais a mé un lèpis e un quadarnén, par psair scrîver sóbbit quall ch'am é vgnò in amânt, sâul che dâl vòlt a m dscòrd dóvv ai ho méss al lèpis... Lizând una beléssima biografî, *Il romanzo di Leonardo da Vinci*, scrétt dal 1901 e publichè in Itâglia dal 1933, da un scritâur röss ch'al s ciâma Dimitrij Merezkowsky, ch'ai ho catè ala fira di zavâi a Franpóll (al lîber, brîsa al scritâur) ai ho dscuèrt che Leonardo l avé la stassa idéa: "...e quelli notare con brevi segni su un tuo picciolo libretto. Il quale tu debbi sempre portare con teo (Leonardo, Il pittore e la pittura, XVII)". Ai ho apanna dscuèrt che sta biografî l'é stè ripublichè, mo ai ho pòra in ediziân scurtè, dal editâur Giunti con al tétol "*Leonardo da Vinci*" e a v cunséi ed lèzerla, parché l é pròpi un bèl lîber (reclâm a grètis).

.....

L èter dé am é vgnò in amânt un fât ed quand mé ai èra cínno. I èren brótt témp: ai èra la guèra, la nôstra cà ed Bulaggna l'èra stè bunbardè e nuèter ai èren sfulè ala Móffa, un pôc prémma ed Bazàn, in dâu stanzi e cuséinna sâura al'ustarî. Int al pajais ai èra sâul un frâb-maschèlc (ch'l avèva dimónndi da fèr, parché ed mâchin ai n èra pôchi e as vdèva solamânt di bruzâi e un quèlc calesén), un *spaccio alimentare*, dóvv as psèva cunprèr cal pôc ch'la pasèva la chërta anonèria, e un mulén. Ala Móffa ai èra sâul di vîc', dâl dòn, di cínno e di inbuschè. I zûven i èren tótt in guèra. Nuèter cínno a stèven fòra tótt al dé, sänper dschèlz, in gîr pr i canp o pr âl strè, ch'al n èren brîsa asfaltè, o a zughèr int la Cazòla, un turânt ch'al pâsa par la Móffa e che adès l é stè tumbè, o int la Samûz a Bazàn.

D andèr a scòla an s in dscurèva gnanc, parché la n i èra brîsa: insâmma, nuèter cínno a stèven benéssum. La sîra, prémma d entrèr in cà, tótt a lavèrs i pî int la funtanénna

atais al frâb-maschèlc.

La dmanndga dâpp-mezdé l'ustarî l'èra péinna ed vîc' ch'i vgnèven a zughèr al chèt o ala mârta. Quand ón l arivèva i s salutèven digând par scaramanzî:

- *Cum stèt, ch'at véggna un azidànt!*

E l èter ai arspundèva:

- *An i é mèl, ch'at véggna un càncer in bâcca!*

Ai èra anc un vciarlén ch'al vgnèva da Faânza e as ciamèva Ammenedabbo, ch'l èra pió uriginèl e al gèva:

- *Ch'ut vgnéss la gòba int e cul!*

L òst l èra un zèrt Olíndo, un umâz grand e gròs, sänper incazè, con una canâpia râssa dal gran bâvver, ch'al gèva dâu paròl e trai biastämm. Olíndo l avèva trî fiù: al pió grand al s ciamèva Vitòri, e l èra tótt al cuntrèri ed sò pèder: cinén, sänper narvâus, magrèssum e mèz cilubén, parché l avèva pèrs l òc' manzén. La fiòla la s ciamèva Giógglia e l'èra mâta spachè: un dé l'èra gentiléssima, al dé dâpp la mandèva nuèter sfulè a fèr quèl èter o pîz. L 8 ed setàmmer dal '43, al dé dl armistèzzi, la tachè a rujèr "*la guèra l'é finè, i Americàn i én sbarchè int la Cazòla!*". L ónnic fiòl nurmèl l èra al pió cén, Giurgén. Un dé Olíndo l arîva däntr al'ustarî e al vadd sò fiòl Vitòri, ch'al stèva a sèder da par lô, dnanz a un bichîr d vén, e as vadd che pr una quèlca rasân l avèva só la fótta, al bacajèva da par sé e ògni tant, al inpruvîs, al tirèva dâu madòn. Sò pèder al le guardé tótt arabé, al tiré una sfilza ed biastämm e pò al i gé:

"*Csa biastämmet, Vitòri? - e zâ un'ètra biastamma - T al sè che mé a n vói brîsa che té t biastämm ...quand t an lavâur brîsa... - e zâ un èter rusèri ed madòn... Però a n avî brîsa da cràdder che ala Móffa i fòssen tótt cunpâgna Olíndo.*

Pr esânpi ai èra una vciatta ch'la s ciamèva Imèlda e l'èra cinéina mo dimónndi autoritèria. La s èra inventè la càrga ed *facente funzioni* dal curè (ala Móffa an i èra brîsa la cîsa) e in mâz, al sî dla sîra, l'Imèlda l'ardusèva tótt nuèter cínno par fères dîr al rusèri dnanz a un pilastrén con una Madunénna (*una maestra devozionale*). Al pilastrén l é anc lé, mo am sà tant ch'an séppa pió quall, e anc la Madunénna. L'Imèlda la finèva al rusèri con una variaziân dl'Avemari

ed sò invenziân, ch'la gèva: "*Ave Maria gratia plena - fa che non suoni la sirena - fa che non vengano gli aeroplani - facci dormire fino a domani - e se una bomba cascherà giù - Santa Maria salvaci tu!*". L'Imèlda, insâmma, l'avèva antizipè la rifâurma *liturgica*, sostituând l itaglian al latén. Secânnd mé, quassta la n é mégga stè una gran bôna idè: mo vlîv mètter una bèla massa in latén, con tótt i sù *Tantum ergo* e i sù *Te Deum* con qualli d adès e tótti càl canzunàtt. Al pinsèva acsé anc Georges Brassens, al pió grand *chansonnier* franzais, un vair poèta, ch'l ha scrétt una canta ch'la s ciâma "*Tempête dans un bénitier*" (tinpèsta int al batòc' dl'âcua santa) ch'la dîs "...sans le latin la messe nous emmerde" (sânza al latén la massa la s rânpi i sunâi).

Alberto Ramboni

PS: Int al nómmer 33 dal Pânt dla Biânnda ai ho scrétt una stòria dedichè al òst di Poèti, dóvv a cuntèva d un bósst ed Carducci e d un vèrs dal Poèta ch'l inegèva al vén e che a n m arcurdèva pió. Fenalmânt a l ho catè int un bèl lîber, "*Cittanova blues*", ed Francesco Guccini, *illustre cantautore e dottissimo osteriologo*:

"*Quando morirò seppellitemi in una vigna - perch'io possa ridare alla terra - quello che ho bevuto nella mia vita!*"

Grâzie, Franzàssc.

Al Fularén

Al pàzz dla Lunghèra

Ala Lunghèra, atais al Dùsal, ai èra una pusiân con una gran casânna da cuntadén dóvv ai stèva la blazza d ónng' famai. Atais al'èra ai èra un pàzz ch'l èra difarânt da tótt chi èter parché l avèva la sò zirèla mo an i èra ne còrda e ne cadânna. Al mutív ed ste fât? Ògni famajja la tgnèva in cà, atais al calzaider, la sò còrda personèl e chi andèva a tór l'âcua int al pàzz l adruvèva sâul cla còrda; pò, dâpp tirè só la mastèla, al l'arvujèva intâurn al brâz e al la turnèva a purtèr in cà. Siché, pr un pàzz sâul, ai èra ónng' còrd: ónna par famajja. L'é cèra che càl famai i n andèven brîsa d acòrd, i s fèven un mòcc' ed dspèt, i taragagnèven spass e, piotòst che cunprèr una cadânna da adruvèr tótt, i tulèven a pät ed fèr cla manfrénna con

la còrda personèl.

Ai scupié la guèra e i òmen ed càl cà, arciamè al fránt, i arcmandénn al sâu spâusi d an fèrers fregghèr la còrda par tirèr só l'âcua. Pò ai fó l'invasiàn di tudéssc, i òmen i èren luntàn, àl dòn àli avèven na gran pòra, mo àli ónng' còrd àl stèven sänper al sicür ognónna int la sò cà.

Un dé ai fó un ragazòl che andànd stramèz a un canp ed furmintàn bèle èlt al sinté un lamänt. L èra un partigiàn fré a una ganba ch'al s èra arpiatè e al cínno al curé a ciamèr la sò mamà, la Cesîra. Sebän ch'l'avéss una gran scagâza, la dònna la déss:

- *A l purtarän a cà e a l tgnarän arpiatè. Sperän che se tó pèder as catéss in bisâggn, ai séppa chi fà cum a fän nuèter con stu-qué.*

I arpiatènn al fré int al granèr e i ciamènn al dutàur digànd che la nòna la stèva pòc bän. Cälì ètri dòn, però, ch'i avèven véss la nòna pió svèlta d un grèll, i s insusptènn, i magnènn la fójja e prémma ed sîra tótti àl famai i inparènn che in cal granèr ai èra un partigiàn fré. Un vciatt al gé:

- *S'i l avéssen mâi da inparèr i tudéssc i s farénn fèr una bróttta fèn a tótt!*

Mo càl dòn àl pinsèven ai sù maré ch'i psèven èser fré anca làur. Acsé ai fó ónna ch'la purté un salamén dala Cesîra, digandi:

- *Cal puvràtt l ha bisâggn ed rinfurzères: dâi bän ste salamén.*

Dâpp a un pô ai arivé un'ètra con una butégglia ed cal bän, pò un'ètra con un sacàtt ed farénna zâla par fèr la pulànt, un'ètra con un trócc ed lèrd... e prémma ed sîra tótti àl dòn àli èren pasè dala Cesîra purtànd un regâl par l amalè. Pò, fèn che ló an fó guaré, i al tratènn còmm s'al fòss un fiòl, an fagandi mâi manchèr gnínt.

Quand l arivé a stèr bän dal tótt, al partigiàn l andé fòra int l'èra, al véss cal pâzz sänza còrda e al dmandé maraviè cus'la fòss cla stranazza. Àl dòn, un pô ràssi ed vargâggn a i cuntènn la fazannda d una còrda par famajja parché i èren tótt nemíg ón con cl èter. Mo quassta la n èra pió la verité parché i avèven padé insämm e, sänpr insämm, i avèven ajutè cal žuvnâz a salvères. Fòrsi i n l avèven gnanc capé mo càl dòn, adès, àli èren dvintè amíghi, quèsi däl surèl, e an i

èra pió inción mufiv ed tgnîr una còrda a tèsta.

Acsé, coi bajüc méss fòra da tótt, i dezidènn ed cunprèr una bèla cadänna lósstra d azâr e d atachèr la ala zirèla dal pâzz. I fènn pròpi acsé e al prémm calzaider d âcua i al fènn tirèr só a cal fré che làur i avèven guaré, parché i avèven capé che anca ló l avèva fât quèl par làur: fòrsi magariadó anc sänza vlair, l avèva insgnè a càl famai dila Lunghèra un quèl spetacolâus ch'i n avèven mâi cgnusó prémma: la solidarietè e la blazza d ajutères ón con cl èter.

Gigèn Livra

Efemèrdi

Ògni tant am suzèd anc quassta: al ménnum scapózz a m blòc. E a stâg un quèlc mšarlàtt sänza pió scrîver. As vadd che, sänza adèrmen, a sän un pòc permalâus. Ói, al dîs: "*Mo cusa ai è suzès?*" Gnínte, fòrsi sâul una crèttica, un apónt. Al guài l é che stavòlta i han còlt int al saggn: l é giósst ch'a l arcgnóssa. I m acûsen che quand a scrîv a sän *prolisso*, ch'al srèv cunpâgna dîr piotòst lungagnân e l é vaira. Alâura savîv cus'a farò? Quand am vgnarà in amänt un quèlc fatarlàtt, a l šbatrò zâ bióss bióss, come quand al scòl mèdi la nòstra profesorassa la pritindèva che, invèzi d intitoler "*Diario*" àl nòstri sturièl ed trai o quàter raig, a scrivèssen "*Effemeridi*". A capirî, una letterata dila sò inpurtanza, dal sò rango, *allieva del chiarissimo Manara Valgimigli* (ch'l èra stè a sò vòlta aglièv ed Carducci, n.d.r.), la psèva bän pretànnder che adruvèssen *locuzioni più consone ed elevate*, géssla lí. Fà gnént se pò ai èra un quèlc ragazòl che, fòss pr ingnuranza o par malèzzia, al scrivèva *efemèrdi*: l inpurtànt l èra afidères a un *eloquio nobile e forbito*. E alâura: vâga pûr par *efemèrdi*. Dal rèst, se Carpàn al definèss al sò giornalén un "*ebdromedèri*", vòl dîr ch'a m ardušrò a fèr àl mî ciacarènni sàtta al nómm d "*efemèrdi*". Veramänt, l ha obietè quelcdón, che ebdromedèri al vrèv dîr "*setimanèl*", in dóvv che invèzi as trâta d una publicaziàn mensîl. Giósssta! Mo Fàusto al pòl bän replichèr che ló ai ha azuntè una "*erre*" in pió, ch'al srèv pò come dîr che al dromedèri l é un animèl che,

vgnand dal desèrt dal Saâra, anziché una stmèna al pòl pasèr sâul una vòlta al mais. E bôna grâzia! Dégghia bän o... an inpòrta?

Dänca: par l'efemèrda d incû (óì, al singulèr cum s èl da dîr?) a v cànt ed cla vòlta che mé a fé vanzèr ed stupén la mî profesorassa (qualla ed prémma). Ai èren dal trântasèt, l ân dâpp dila guèra d Etiòpia anzi, dila cuncuéssta *dell'impero sui colli fatali di Roma*. Tant é vaira che i dû marsiâl - Badólli e Dšgraziàn - i èren stè numinè dal rà Pipén (cal vèg sturnèl èlt sé e nâ ón e zincuantatrî...) dócca tótt e dû: ón d Adîs Abèba e cl èter ed Neghèlli. Bän, una maténna ch'ai èra arîsg arivé a scòla, la mî insegnanta la m fà, tóttta urgugliâusa:

- *Èt lèt, Lòris*, - la m ciamèva par nómm parché in clâs con mé ai èra anc mî fradèl, che però al cuntèva cme al dû d càpp - *èt lèt int la Dmannnnga dal Curîr che la fiòla dal maresiâl Graziani la spâusa "il conte Sergio Gualandi"*?

Ói, chisà che strâz d un cunplimänt, puvréina, la s cardèva ed fèrum! E invèzi mé, con una fâza ch'as i machèva al carbúrro, ai ho arspòst:

- *Áu, sgnurénna, mé a n i änter mégga, sèla, con cla nubiltè che lé! La s figûra che al mî bšnôn l èra int la banda ed Stefano Pelloni, al Pasadâur!*

L'avanzé d stócc, pòvra ragâza, e la n fé èter che mandèr un suspîr, cme par dîr:

- *Mo guèrda té che bèla zinténna ch'a m tròv stra i pî!*

Mo al bèl l é ch'l é vaira da bän! Defâti anc a mé, quand socuànt ân prémma am l avèva cuntè mî pèder, am èra vgnó un mèz scurézz.

- *Òstia* - a i gé - *mo alâura tó nôn l èra un brigànt!*

- *Ói, fangén* - l um fé ló - *a chi ténp là l'èra misèria naigra, sèt: o andèr ala limòsna, e stànnder la man l'èra una gròsa umigliaziàn, o asaltèr la zänt par la strè. Quassta, in fännd* - al cuncludé da vèc' suzialéssta cum l èra - *l èra pûr sänper un ât ed ribegliàn cänter i sgnâuri e i prît, veh mò!*

D'ètra pèrt mî bšnôn l èra apanna un fangiàtt ed dâgg'-tragg' ân ch'al vgnèva zâ da Brisighèla, quand al l incuntrè al Pasadâur in parsânna.

- *Ciò, burdèl, in duv vèt?*- ai dman-

dé. E ló:

- *Ai ho una fâm ch'a la vadd e a zairc s'acât quèl da magnèr!*

- *Vèn con mè, che da magnèr t in trôv ed sicûr!*

Ló, ragazòl cum l'êra, al dvinté pió che brigànt, la sô stafatta, al sô galupén pr i colegamént stra un grópp e cl èter dla banda.

Acisé am l'avèva cuntè mî pèder digànd che quand, con la môrt ed "Stuvanén" a se dsfé la cunbréccola, al mî bsnôn al finé a Bûdri a fèr al lanternèr, ch'al srêv come dîr - al dé d incû - al funtanîr, l'*idraulico*. Èter che "conte Gualandi"! Ed râza proletèria a sân, tòtt qué. E mé arêv fôrsi da vargugnèrum? Mo gnanc pr insónni!

Ala mî profesorassa a i spiatlé *le origini della mia schiatta* lasandla insmé dala maravajja.

Commento finale di letûr:

- *Bân, e quassta la srêv pò un'efemèrda?*

Ôi - arspânnd mé - "effe" a n al sô brîsa, mo mèr... sé, insâmma: al rèst sânz'èter!

Lurînz da Bûdri

Arvâddres, Tívoli...

L'aventûra al Tívoli l'è finé con la raprezentaziàn dal prémm ed znèr. Ai é pasè giòsst un ân da cal dé ch'a desidènn ed tûr a man ste bèl teàter ed periferî. Pr un'asociaziàn zâuvna e cinuléinna cme la nôstra as traté d un azèrd brîsa da pôc, parché pr an andèr in râss con i cònt, al teàter l'êra da rinpîr ed pòbblic par quénng' sîr strumnè lóng tòtt al 2006.

A i l'avàn fâta, purtandi una móccia ed zânt, fèn al "tutto esaurito" dl ûltum dl ân. La surpraîsa pió bèla a l'avàn avó al prémm ed znèr, al dàpp-mezdé, una dèta ch'a cardèven da pôca risâursa e che invèzi la s ha vést arivèr 300 parsân. Mo al bèl l'è che ai n'êra ed quí ch'i èren lé anc la sîra prémma...! Insâmma: i nómmer i di-

sen ch'avàn avó 725 spetadûr...

Purtèr a bân fèn l'inpraisa l'è stè un quèl ch'l ha inpgnè tòtt i sòzi dla nôstra asociaziàn, con in tèsta cal fenòmen dla Robèrta che, àultr a èser una brèva artéssta, l'ha tólt a man tòtti àl questiàn burocràtic e aministratîvi, àl prenotaziàn par telêfon (l'êra lí ch'l'arspundèva al telefonén dl'asociaziàn, ch'l ha suné a tòtti àli àur dal dé e dla nòt). E pò chi ragâz dla scuèdra tècnica, sânpèr inpgnè a muntèr e smuntèr d incôsa, e cäl ragâzi ch'i han dè un ajût brîsa da pôc a fèr i bigliétt e a arzàvver al pòbblic. Vlaggna dscurdères ed quí ch'i stèven atènti che inción sblîshèss? Sé, parché al bató dal Tívoli, àultr a èser tòtt un só e zâ, l'è sblîshgâus cme una pèssta da patinâg' só l'giâz e andèr par tèra, sâuratótt quand as ha una zèrta etè, l'è un âtum. Insâmma: incôsa l'è andè pr al sô vèrs parché tòtt i han fât la sô pèrt e quassta l'è stè la nôstra fôrza.

L'aventûra l'è finé, e al Tívoli i l'han tólt a man i amîg dal Dehon. A nuèter, però, as avanza la sudisfaziàn (schèrsa) d'èser stè i prémm a cràdder che cal teàter al psèss turnèr a nâser con al dialàtt, cme una vòlta, quand tòtti àl cunpagnî ed Bulaggna àli èren ed cà lé sâtta ala cîsa ed Santa Rétta.

Adès a stân d'asptèr ch'ai véggna la bôna stasân e tótta la scuèdra la s mitrà in ôvra par méttèr in àurden la nôstra "Arena del Navile", al Pânt dla Biânnda, e lé, st'estèd... àu, líva!

Chi èni?

I "Felsinei"

L'êra un pèz ch'a n andèva a vâdder una cumèdia di "Felsinei" e acsé aîr sîra a sân parté con una cunpagnî d amîg "*destinazione Funo*". Andèr a vâdder la Gianna Venturi con la sô scuèdra l'è sânpèr un gudiòl. Sta cunpagnî, ch'la fó fundè da Bruno Dellos tant ân fâ, la rapresânta, secânnd mé, la tradiziàn pió genuénna dal teàter còmic popolèr, intais int al sâns pió nòbil dla paròla. Int àl cumèdi ch'i méttè in sèna, tòtti firmè da Dellos, as i respîra un'âria da rivéssta di ân zinquanta o magâra da uperatta. I cupiòn i én di pretèst par däl batûd fulminanti e i carâter di personâg' i én scrètt in môd che tòtt quant i séppen däl caricatûr che ad ògni entrè in sèna i scadânnen una sè

na risèta. Anc i custóm, belèssum e sânpèr sgargiànt, i én realizè in manîra da carghèr anc de pió i personâg'. E pò ai é anc àl canzunàtt e i baltén che, sânzâ inciónna pretaisa coreogrâfica o musichèl (l'acunpagnamânt l'è fât da una fisarmònica e da una batrî...), i rânnden l'insâm ancâura pió còmic.

Par dîrta cèra, i Felsinei i han capé che, par fèr rédder al pòbblic, i prémm a divartîres i han da èser làur e as sént. L'è par quasst che mé a i vói bân e quand a pòs a vâg a vaddri, parché a sân sicûr ed pasèr una sîra ridànd ed gòsst. S'av pèr pôc...

La siânza di nûster vîc'

Èrba d Santa Marî o Èrba dla Madòna (*Balsamita suaveolens*) – erba di Santa Maria, menta greca, salvia romana, erba buona, erba romana, adoprata come vermifugo. Pestata in un mortaio, se ne fanno empiastri da applicarsi allo stomaco per rinforzarlo. **Èrba d Santa Pulògna** (*Hyosciamus niger et albus*) – giusquiamo, erba medica, detta dai farmacisti erba cavallina e dal volgo *erba dal mèl ai dént*. Le foglie e i fiori sono narcotici, non più usati in farmacia.

Da: G. Ungarelli, *Le piante aromatiche e medicinali nei nomi, nell'uso e nella tradizione popolare bolognese*.

Tipografia Luigi Parma, 1921.

Al Pânt dla Biânnda nómmer 57

Mais ed znèr dal 2007

Diretâur iresponsâbil e limušnîr:

Fausto Carpan

Dsèggn uriginèl:

Lupâmbbol (Wolfgang)

Umberto Sgarzi

Matitâza (Giorgio Serra)

Coretâur di sbâli: **Bertén ed Sèra**

Strulgân eletrònica: **Âmos Lèli**

Spediziàn: par pòsta, purtròp.

Abunamént: fèn ch'ai n'è, a tiràn d lóng.

Indirèzz:

FAUSTO CARPANI

Casella Postale 3179 Bo. Ponente

Via Saffi 30/32

40131 BOLOGNA

tel. cell. 339-3536585 – fax 051-385283

faustocarpani@alice.it

**Tòtt i scrètt in dôvv an i é brîsa indicè
l'autâur i én ed Fausto Carpani.**

I sît bulgnîs i én quissti:

www.pontedellabionda.org

www.lafamigliabolognese.it

www.bulgnais.com

www.clubdiapason.org